

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Tertium argumentum principale ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quaest. VIII. Vtrum Deus cognoscat, &c 45

certissima; quia quicquid est in ente creato à Deo formaliter cognoscit Deus, quia cum ipse sit agens intellectuale, nihil producit quod incognitum sit diuinae sapientiae; unde cum quicquid est formaliter in cognitione creata producatur à Deo; inde est, quod quicquid formaliter est in ipsa, cognoscatur ab ipso. Sequela illa maioris sic probatur; in actu intellectus est formaliter representatio entis rationis: sed Deus non cognoscit in actu intellectus representationem entis rationis, quatenus talis est per vos, quia non cognoscit ens rationis: ergo si non cognoscit ens rationis, non cognoscit aliquid, quod est formaliter in actu intellectus. Maior est certa, & conceditur ab eodem Patre Vazquez tom. 2. in 1. p. disp. 1. 8. cap. 4. n. 14. Minor probatur; ut cognoscatur representatio formalis alicuius obiecti, debet cognosci obiectum representatum per illam representationem formaliter: sed Deus non cognoscit obiectum representationem per illam representationem formaliter: ergo non cognoscit illam representationem, ut representatio ea formaliter illius obiecti. Maior probatur; licet scientia diuina sit representatio hominis, & equi, si ex vi illius scientiae tantum cognoscitur equus, non cognoscitur scientia ut est representatio hominis: ergo etiam si Deus cognoscatur representationem extremorum realium, si non cognoscatur ens rationis ex vi illius cognitionis, non cognoscet representationem entis rationis ut talis representatio est: sed talis representatio est aliquid formaliter in cognitione creata: ergo Deus non cognoscit aliquid, quod est formaliter in cognitione creata: ergo Deus non comprehendit illam.

§ 2. Confirmatur hoc exemplo; in huiusmodi actu chimerico; homo est lapis, obiectum representationem non possunt esse extrema realia, homo scilicet, & lapis seorsim: sed potius illa prout coniuncta intentionaliter, & identificata representando illa cognitio identitatem illorum extremorum inter se; tum quia hac ratione ille actus est falsus, & chimericus, seu ficticius, quia intentionaliter vnit extrema repugnantia in re, in hoc autem, quod est representare hominem seorsim, & lapidem seorsim, quae fictio esse potest? Quae falsitas & chimera? Tum quia ille actus est iudicium, & affirmatio, distinguiturque à simplici apprehensione (& in sententia Vazquez à iudicio sit ens rationis) de ratione autem iudicii mentalis est representare extrema intentionaliter unita; tum denum quia ille actus est naturalis imago illius entis rationis, Deus autem perfectissime comprehendit hunc actum representationem hominem unitum, & identificatum cum lapide intentionaliter, ut sic esse falsum, & chimericum, quia talem identitatem representat; ergo cognoscit unionem, & identitatem inter hac repugnantia extrema intentionaliter representantem per intellectus conceptum, & consequenter cognoscit ens rationis, quia illa unio & identitas hominis cum lapide intentionaliter representata ratione cuius ille conceptus est falsus, est ens rationis, ut constat, quia non habet aliud esse, quam fingi, & obici intellectui, praecipue quia Deus scit à nobis, ut optime ait Pater Hurtado, modo agi de chimera, quia scit Deus à nobis disputari, hoc enim negare esset sacrilegium, cum Deus immediate, infinite sapiens, & intellectuale agens concurrat ad

nostram cognitionem: ergo aliquomodo apprehendit chimeras, nam si eas non apprehendat, neque de illis conceptum vllum efformat; qui scit à nobis disputari de illis: Vnde certissime dicendum est terminis implicari, dum conceditur cognosci à Deo me disputare de chimera, quin apprehendat chimaram, imo videtur per se notum à Deo cognosci comprehensivè chimaram, non directè in illa, ut à se ficta: sed potius directè cognita ut à nobis fabricata.

§ 3. Vergetur, Deus cognoscit veritatem omnium propositionum, cum diuinus intellectus sit prima totius veritatis regula: sed propositio haec est vera, & evidens; homo non est chimera: ergo cognoscit intellectus veritatem: sed cognitio propositionis, eiusque veritas pendet ex cognitione extremorum essentialiter: ergo debet Deus vtrumque propositionis extremum cognoscere; at vnum ex extremis est ens rationis formaliter: ergo Deus cognoscit ens rationis formaliter. Econtra vero, cum quis iudicat chimaram existere; Deus cognoscit huiusmodi iudicium esse falsum: sed illud non posset cognoscere, nisi cognosceret obiectum talis actus, quod est chimera: ergo hanc potest Deus cognoscere, atque adeo ens rationis; chimera enim ens rationis formaliter est. Probatur minor; ab eo quod res est, vel non est, iudicium intellectus dicitur verum, aut falsum: ergo fieri non potest Deum cognoscere praedictum iudicium esse falsum, quin cognoscat obiectum, quod existere affirmatur, non esse ita, sicut per propositionem significatur: consequentia sic probatur; quia ad hoc ut cognoscatur aliqua propositio falsa debet cognosci illa propositio, ut minime adequans se cum obiecto, vel debet cognosci per illam propositionem rem aliter, ac est, representari: sed non potest cognosci rem aliter ac est representari, nisi cognoscatur priuationem repraesentari ut qualitatem, & hominem repraesentari ut identificatum cum leone, quae non se habent à parte rei ita: sed cognoscere quod priuatio ut qualitas cognoscatur à Petro, & homo ut identificatus cum leone, est cognoscere qualitatem in priuatione, & identificationem hominis cum leone representatam, & fictam à creatura; huiusmodi enim obiecta sunt entia rationis: ergo cognoscit entia rationis, prout representata, ficta, & fabricata à propositione, & cognitione hominis.

SVBSECTIO III.

Tertium argumentum principale ponitur.

§ 4. Evidenter totum hoc conuincitur: Deus potest dicere certissime; haec propositio falsa est, & haeretica; Deus est chimera; Deus est ens rationis: sed non potest dicere certissime illud, nisi clarissime cognosceret essentiam Dei, & essentiam chimerae: ergo Deus cognoscit chimaram secundum iuum esse & essentiam. Maior est de fide, & lumine naturali evidens est; nam quaecumque veritas creata, seu scientia, est in Deo eminentissimo modo & perfectissimo: sed haec est scientia creata, & veritas creata dum à me profertur haec propositio, falsum est dicere, Deum esse chimaram, & ens fictum: ergo est eminentissimo

tissimo modo in Deo: sed Deus potest loqui secundum suam perfectissimam scientiam quodcumque voluerit: ergo potest. Minor illa sic probatur. Non potest certissime iudicium ferre, vel formale, vel eminentiale de rebus, vel affirmando vnum de alio, vel negando de illo aliquid quod prædicatum, nisi cognoscatur vtrumque extremum; nam si sine cognitione perfecta extremorum affirmatur, vel negatur aliquid de aliquo, certe tale iudicium obnoxium est falsitati, & in falsitatem potest incidere, falsumque reddi, imo de facto falsum est; quia certissime affirmatur hoc esse illud, vel hoc non esse illud, cum certissime non cognoscatur esse, vel non esse; quomodo enim possum ego certissime affirmare hominem non esse equum, si non cognosco naturam hominis, & naturam equi, & vtrumque inter se repugnare, ex vi prædicatorum suorum essentialium; imo temerarium iudicamus eum, qui sine cognitione duorum extremorum affirmat certissime vnum non esse aliud, vel econtra.

55 Exemplis manifestis hoc conuincio, & illustro; si Petrus diceret non cognoscendo hoc extremum Microcholos, homo non est Microcholos, certe temerarie, & falso procederet; temerarie, quia non cognoscendo prædicatum, & naturam illius, negat de homine, falso; quia negat, quod non est negandum, imo si non negaret, sed affirmaret, dicendo hominem esse Microcholon, diceremus: iste temerarie, & audacter procedit, quia non cognoscendo naturam prædicati, & an conueniat subiecto, affirmat de illo & imprudenter procedere diceremus, tum quia tam certe affirmat quod non certe scit; tum quia in proxima se ponit occasione errandi, & quia obnoxius est falsitati, imo hispane ut imperfectionem illius iudicii explicemus, & imperfectionem illius certitudinis, seu adæquationem illius, qui non cognoscendo vtrumque extremum vnum negat, vel affirmat de alio, solemus dicere; *anque a certo, pero fue esto casualmente, i como a certo, pido errar, y se puso a ester ingo, y assi no se puede escapar de temerario, que ne conociendo la natura leza de las cosas, juzga de ellas; atqui non potest attribui Deo hæc imperfectio: ergo si Deus dicit, certissime hæretica, & falsa est hæc propositio; Deus est chimæra, Deus est ens fictum, ideo est, quia perfectissime cognoscit, & naturam Dei, & naturam entis rationis cum omni suo constitutiuo essentiali secundum quod repugnat identificari cum Deo.*

Urgeo, si ego interrogarem à Deo dum Deus dicit, falsum est dicere, chimæram esse Deum, tu scis certissime chimæram non habere essentiam Dei? Quid responderet Deus? Absque dubio diceret, se certissime scire. Ergo Deus cognoscit naturam chimære, cum sciat non esse naturam Dei, qui talis naturæ est, vt illi repugnet esse Deum. Nam si Deus non cognosceret essentiam, & naturam chimære, quomodo posset scire talem naturam esse, cui repugnet esse Deum, quia illa repugnantia fundatur in essentia, & in sententia aduersariorum est idem negatio Dei in chimæra, & talis essentia chimære, quia per suam essentiam, quatenus ficta & ens rationis est, repugnat esse Deum, & non est Deus: ergo qui cognoscit perfectissime, & sapientissime illam repugnantiam, quæ est de essentia

chimære, cognoscit, & ipsam essentiam, quæ idem est cum illa repugnantia, cum repugnantia non possit cognosci, nisi cognoscatur illud, ratione cuius sit illa: sicut non potest cognosci repugnantia in homine respectu equi, si non cognoscatur, hominem esse animal rationale, & equum esse irrationale, & irrationale dicere negationem, & dictam repugnantiam respectu hominis, & hominem respectu equi.

Deinde Deus, vt diximus scit infinite seipsum non esse chimæram, & ens rationis; si enim quæramus à Deo vnde sciat potius, Deum esse ens independens, quam chimæram, ens rationis? Absque dubio dicit, quia scio me esse à parte rei infinitum absolute, à me ipso necessario, & realiter existens sine vlla fictione, & si aliquis instaret stultè, fortè etiam ens rationis existens esse à se infinite existens à parte rei necessario; sine dubio Deus diceret falleris, quia certissimum est chimæram, & ens rationis non esse ens reale infinitum: sed potius imperfectissimum, fictum, purum, obiectivum in cognitione propter suam imperfectionem. Sed hoc est cognoscere perfecte essentiam entis rationis: ergo Deus illam cognoscit, alias si Deus non cognosceret, essentiam illam, anceps, & dubius remaneret nec determinatè, & certè affirmaret illam chimæram non esse Deum; quia imprudenter procederet, cum non certum de illa re iudicaret tam determinatè; vnde & imperfectissime procederet cum se manifestissimo errori ea falsitate exponeret, affirmando quod non scit, vt manifeste patet: ergo ne has imperfectiones in Deum accumulamus, dicendum est, Deum perfectissime cognoscere ens rationis.

Nec potest dici, quod Deus dum sic interrogatur, suspendatur, & non possit respondere, nec possit determinari; nam hoc infinite abhorret ab infinita, & perfectissima scientia, nimirum, quod non sciat an ipse sit, vel non sit chimæra; ô miserimus Deus ab istis tam miseris miseris fictus, qui tam indigne sentiant de tam infinite perfecto ente, & de tam infinite sapiente; quod audent dicere, Deum dicere non posse inter Deum, ac chimæram, nec posse certe cognoscere, an sit ipse Deus chimæra, vel non; quod hispane dicere solemus. *Sabe tan poco, que aun no sabe, qual es su mano derecha, ni sabe distinguir entre blanco, y negro*: Maxime enim chimæricum est ad tot ignorantie angustias coarctate nostrum infinitum creatorem; cetam Deo enim trement columnæ celorum, & Cherubin, quæ plenitudo scientiæ interpretantur velabant faciem suam propriam ignorantiam consentientes, vtinam isti authores aliquando temerarie ob solum propria iudicia defendenda, non determinatè infinitudinem, & Deitatem tolerant; quid mirum cum tam indigne sentiant de Deo, vt negent scientiæ Dei, quod ipsi scient, tunc scis Deum non esse chimæram determinatè, & te non esse chimæram, cum sis miserimus homuncio, quid enim negas, Deum seipsum cognoscere, non esse suam fictionem?

Quarto sic probò illud totum, & præcipuum fundamentum Patris Vaz.

Si propter aliquam rationem non esset concedenda cognitio entis rationis in Deo, maxime quia sequitur, quod Deus ex eo quod cognoscit, faciat ens rationis: sed facere est summa imperfectio: ergo. Sed hæc ratio non recte procedit.

Quaest. VIII. Vtrum Deus cognoscat, &c. 47

cedit: ergo fundamentum vnicum, & Achilles Vazquez vti debilissimum sua tenuitate corrui. Nam primo interrogo, an solum præcisè cognoscere sit facere ens rationis, & nulla alia imperfectio, vel aliud amplius misceatur in tali efficientia, præter cognitionem; si enim purè cognoscere est facere, & purè cognoscere, vt probatum est, nulla est imperfectio, imo vt ait D. Thomas, & ratio naturalis dicitur; summa perfectio scientiæ est, etiam ad imperfectissimam & minutissimam descendere, vt satis latissime demonstratum manet: ergo si facere est tantum purum cognoscere ens rationis, & cognoscere ens rationis nulla sit imperfectio; sed maxima perfectio quantum est de se; non solum erit concedendum in Deo talem scientiam dari: sed etiam vt nullum inconueniens est concedere talem efficientiam.

60 Inquit Vazquez, facere aliquid amplius, præter purum cognoscere est, nimirum cognoscere fingendo, & cognoscendo rem aliter ac est, & cum hæc sit imperfectio, non potest concedi Deo.

61 Sed contra primo non sequitur, quod semper ac cognoscitur ens rationis, fingatur; nec sequitur, quod cognoscatur res aliter ac est, quia separabiles sunt cognitiones, quæ fingunt ab iis, quæ cognoscunt ens rationis, vt in se est, & cum veritate cognoscendo scilicet ens rationis, vt fictum, & non verum ens: ergo potest reperiri hæc cognitio, quæ perfecta, & vera est in Deo circa ens rationis, sine eo quod necessario reperitur illa cognitio, quæ est fictio entis rationis falsa, imperfecta, & quæ fabricatio illius nominatur: ergo friuolum est fundamentum aduersarium, & procedit ex ignorantia distinctionis, & separationis illarum cognitionum; quapropter conclusio falsa erit & friuola.

Primum antecedens sic demonstratur; quia hæc cognitio: ens rationis est ens fictum, & chimæra est identitas falsa, & ficta inter hominem, & leonem, seu est ens compositum sine fundamento veritatis, non est fictio, nec est falsa, sed vera cognitio, nec est compositio, seu fabricatio entis rationis: sed potius est destructio, vt ita dicam, & detectio falsitatis entis rationis, seu cognitionis fingentis ens rationis, dum asserit, ens rationis est fictum, & cognitio, per quam fit, est falsa cognitio; vnde qui sic loquitur, cognoscit hominem fingentem esse deceptum in hoc, quod cognoscat vt ens, quod non est ens, & componat, seu coniungat incompatibilia inter se, quod potius destruere, quam facere ens rationis est: v. g. fingit Arius diuinitatem monstruosam carentem illa infinita perfectione Trinitatis, & fecunditatis diuinæ ad intra, Filium enim minorem Patre fingeat, ac proinde non esse Deum prædicat; quare enim fingeat illud monstruosum ens rationis? Fortè quia cognoscebat, dicere Filium minorem Patre, esse commentitium, & figmentum, & carentiam illius secundæ personæ in diuinis esse phantasticam, & deceptionem? Minimè quidem, nam si hoc ita contingeret, potius esset rectè, & perfectè cognoscere, detegere ignorantiam, referre errorem, reuelare hæresim, & destruere illud monstrum rationis, quam illud fingere, expellere tandem densissimas illas ignorantiae & fictionis tenebras, lucidissimo, ac splendenti claritatis radio; alias tota Ecclesia, & vniuersa Concilia, vt supra dixi contra figmenta

illa Ariana collecta, ens illud fingerent; vnde & errorem; imo & in hæresim inciderent; quia nihil aliud est errorem, & hæresim operari; nisi fingere in Deo non dari Trinitatem personarum, fingere Verbum diuinum esse minorem Patre, & non habere essentiam increatam, ideoque falsum Doctores, vt Hieronymus, Augustinus, & Hilarius agentes de hac hæresi, imo & Concilia v. g. Nicenum illud magnum sub Syluestro, imperante Constantino Magno, præsidibus Olio Episcopo Cordubensi, & Victore presbytero, vti Sedis Apostolicæ Legatis, vbi octodecim supra trecentos Patres adfuerunt, decernendo veritatem Catholicam, vocat figmentum, fictionem, & deceptionem hæresim illam: ergo si fingere est errare & in hæresim incidere, & cognoscere quomodocumque hæresim, & fictionem, seu errorem obiectivum est fingere de primo ad vltimum, Ecclesia tota errauit, in hæresim incidit; imo Christus, qui sub specie pueri scindens sua vestimenta tunc temporis Alexandro Alexandria Patriarchæ apparuit, & reuelauit illa visione hæresim Ariana, errauit, in hæresim incidit, quod est insignis, valdeque detestanda hæresis.

Vnde vt certissimum dicendum est cognoscere ens rationis vt fictum, & vt apparet veram cognitionem esse, & non esse fabricationem entis rationis: v. g. cognoscere mendacium fictum ab homine vt fictum contra veritatem, non est mendacium facere, neque mentiri; esset autem mentiri & mendacium, si aliquis assereret, tale mendacium non esse mendacium, sed veritatem; & affirmaret ita esse rem, vt per mendacium iam factum asseritur; At vero cognoscere illud vt figmentum devians à veritate, vt diximus, non est falsa, sed vera, non est imperfecta, sed perfecta, non fictio, & fabricatio entis rationis, sed potius est oppugnatio, & destructio illius; imo hæc cognitio qua cognoscitur purè speculatiue ens rationis, vt ens fictum, est realiter distincta à cognitione, qua cognoscitur res aliter ac est, & à cognitione, qua fingitur ens rationis; ratione cuius est omnino independens & separabilis ab illa, imo de facto separatur in homine, nam postquam quis cognouit rem aliter ac est, v. g. per simplicem apprehensionem Angelum vt iuuenem alatum, Deum vt solem immensæ claritatis & lucis, per iudicium destruit id quod cognouerat per simplicem apprehensionem, dicendo, & afirmando, licet à me cognoscatur Deus, Angelus vt iuuenis alatus, nullo modo est talis, nec Deus est propriè & verè sol, sed spiritus purissimus, infinitus, omnino distinctus à sole; cognoscimus enim spiritualia, vt corporea, tum propter fragilitatem nostram & imperfectum modum intelligendi mentis nostræ, dum corporis ergastulis detinetur; tum quia caremus speciebus propriis rerum spiritualium, & illas per species quas habemus rerum corporearum cognoscimus.

Ecce quomodo dantur duæ cognitiones; prima, quæ fabricat ens rationis, eo quod cognoscit rem aliter ac est. Secunda, quæ solum est purè speculatiua entis rationis iam fabricati, cognoscens ipsum sicuti est. Prima est falsa cognitio; secunda verissima, & distincta à prima ac separabilis omnino ab ea. Item si aliquis, vt hæreticus diceret non dari Trinitatem personarum in diuinis, & postea diuino Numinis auxilio illuminatus

natus resipisceret, cognosceretque se errasse, iudicaretque fictum esse illud monstruosum commentum in hoc casu de hoc secundo iudicio quis, etiam amens dicere auderet, esse fictionem, ac falsam cognitionem? Certè nullus, quia tam hæresis est, & contra fidem dicere; non dantur tres personæ in diuinis, ac dicere falsum, & erroneum est asserere, esse tres personas in diuinis, & condemnare conditionem Arrianam; tanquam falsam, & hæreticam: ergo si vna cognitio non est realiter fictio: sed diuina reuelatio, & articulus de fide, & verissima, ac perfecta cognitio digna Deo; alia autem est detestanda hæresis, falsissima, & erronea cognitio, distinguuntur sine dubio realiter separabunturque necessario inter se, vt de facto separantur in catholicis, & Doctoribus Ecclesiæ, qui cognoscunt figmenta Lutheri, Caluini, Arii & alia id genus entia ficta, & rationis, & non fingunt illa: ergo similiter poterit dari vna cognitio sine alia in Deo vera sine falsa, destructio entis rationis sine fictione illius, purè speculatiua cognitio chimæra sine cognitione practica illius.

Ex quo euidenter colligitur, si catholicè, & sapienter loquamur, nullius momenti esse hunc syllogismum. Datur in Deo per vos cognitio entis rationis, per quam perfectissimè cognoscit, tale ens esse fictum, procedereque à cognitione imperfecta, & falsa hominis cognoscentis rem aliter, ac est in se: ergo datur in Deo fictio, & productio entis rationis, & cognoscit rem aliter ac est in se; quæ collectio similis omnino est huic: Deus cognoscit errorem, ignorantiam actualem, cognitionem mendosam hæreticam, vt tales, & cum omnibus imperfectionibus, quas in seipsis habent: ergo Deus cognoscit cognitionem mendosam, erroneam, falsam, & imperfectam, fingit, errat, mendacium & ignorantiam fabricatur, absit tam ignorans, erroneus, & mendax colligendi, & arguendi modus, fateamurque nostram ignorantiam, & infinitam Dei sapientiam miris laudibus prædicemus, & collaudemus, quæ cognoscit nostra figmenta sine fictione, nostra mendacia cum summa veritate, nostros errores cum summa scientia, sicut spiritali & infinito modo corporea, & finita comprehendit.

62 Secundo contra; quia apud ipsum Patrem Vazquez ens rationis fit per actum fingentem: sed si Deus cognosceret ens rationis ab homine fabricatum, nihil fingeret (supponamus per impossibile Deum in tua sententia cognoscere ens rationis: ergo etiam si Deus cognoscat huiusmodi ens fictum ab homine, non faciet illud; minor in qua est difficultas sic probatur; quia fictio est actus intellectus difformis, & non conformis obiecto: sed actus, quo Deus cognosceret ens rationis fabricatum ab intellectu, vt apparens omnino fictum, & non verum, non esset difformis, sed conformis obiecto: ergo etiam si cognosceret illud, non fingeret; vnde cognitio illius non esset fictio. Minor sic demonstratur, quia illa est cognitio conformis obiecto, & non difformis illi, quæ repræsentat, & cognoscit obiectum sicuti est, & non aliter ac est: sed illa cognitio Dei repræsentaret & cognosceret ens rationis, quod est apparens, vt apparens, quod est fictum vt fictum, & quod non est à parte rei: sed solum fabricatum ab intellectu vt tale, quod est cognoscere ens rationis, quod est obiectum talis cognitionis, sicuti est & non aliter ac est: ergo talis

cognitio non est fictio: sed vera, & propria speculatio entis rationis.

Item quia respectu intellectus diuini illud obiectum non est solum obiectiue, siquidem extra intellectum diuinum in intellectu humano est purè obiectiue; vnde Deus cognoscit illud ens rationis nihil esse ex parte obiecti à parte rei: sed illud esse fictum, fingendum, aut fictibile ab humano intellectu: ergo extra intellectum Dei est ens rationis eo modo, quo cognoscitur à Deo: ergo illud obiectum non habet esse obiectiue tantum in intellectu diuino; vnde intellectio, qua cognoscit ens rationis, non est fabricatio illius, nec Deus cognoscens ens rationis factum ab homine, aliquid fingit; cum non tribuat Deus illi purum esse obiectiue, nec existit purè obiectiue in intellectu diuino, cum ita existat extra intellectum diuinum eo modo quo intellectus diuinus cognoscit illud.

SVBSECTIO IV.

Vltimum argumentum principale ponitur.

SI Deus non cognosceret ens rationis, faceret ens rationis; sed Deus non potest facere ens rationis, vt probabimus *quæst. sequenti*, & est absurdum quod intendit vitare Pater Vazq. ergo Deus cognoscit ens rationis. Maior probatur. Facere ens rationis, est cognoscere rem aliter ac est in se: sed si Deus non cognosceret rem aliter ac est in se: ergo faceret ens rationis. Maior est definitio effectiois entis rationis. Minor probatur. Actus nostri intellectus in se, & à parte rei repræsentant ens rationis: sed Deus cognoscit, ac si non repræsentaret illud: ergo cognoscit rem aliter ac est in se.

Dices, Deum non cognoscere actum intellectus, ac si non repræsentaret ens rationis: sed tantum vt repræsentantem extrema realia; sicut quando homo cognoscit essentiam diuinam solum vt repræsentantem hominem, etiam si non cognoscat vt repræsentantem equum, & sic non facere ens rationis.

Sed contra: ergo Deus facit distinctionem rationis. Probatur consequentia: tunc aliquis intellectus in obiecto facit distinctionem rationis, quando vnam formalitatem cognoscit sine alia: sed Deus in nostra cognitione vnam formalitatem cognoscit sine alia: ergo facit distinctionem rationis. Maior est certa, & patet in exemplo posito de scientia diuina; quando cognoscimus scientiam diuinam vt est repræsentatio Dei, & non vt est repræsentatio equi, distinguimus ipsam essentiam diuinam formaliter & per rationem, & quando cognoscimus ipsam scientiam diuinam vt est repræsentatio hominis, & non vt est repræsentatio equi, distinguimus idem diuinam hominis ab idem equi; & ratio à priori est, quia quoties vnum cognoscimus, non cognito alio, quod est idem realiter cum ipso, intelligibiliter separamus vnum ab alio: sed separari vnum ab alio sub ea ratione, qua separetur est distinguere vnum ab alio: ergo intelligibiliter distinguimus vnum ab alio. Minor præcipua probatur. Deus cognoscit repræsentationem extremorum realium in nostra cognitione, &